

Nr 148.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt justeraren av mått och vikt E. S. Tengelin; given Stockholms slott den 15 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Nils Wohlin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Departementschefen, statsrådet Wohlin, anför:

I en till Kungl. Majt ställd skrift har justeraren av mått och vikt i distrikten nr 21 och 23 Ernst Seloni Tengelin anhållit att komma i åtnjutande av pension från statsverket.

Till stöd för ansökningen har Tengelin anfört, bland annat, att han under innevarande år uppnådde en levnadsålder av 75 år och till följd härav icke längre kunde påräkna förordnande såsom justerare; att hans tjänstetid i mynt- och justeringsverket utgjorde cirka 35 år; att hans verksamhet såsom justerare icke varit en bisyssla utan utgjort hans huvudsakliga eller enda arbete; att han icke ägde någon privat förmögenhet; att han, med un-

dantag av honom enligt lagen om allmän pensionsförsäkring tillkommande pension av 18 kronor, icke åtnjöte någon sådan; samt att han vore försörjningspliktig för sin 65-åriga sjukliga hustru.

Beträffande storleken av den sökta pensionen har Tengelin hemställt, att densamma måtte i enlighet med vad för statens civila tjänstemän i allmänhet gällde beräknas i förhållande till åtnjutna lön, vilken i förevarande fall kunde anses motsvara medeltalet av de av Tengelin under de senaste tio åren intjänade arvoden.

Efter remiss har *mynt- och justeringsverket* den 18 december 1928 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört huvudsakligen följande.

»Mynt- och justeringsverket, som kan vitsorda, att Tengelin under hela sin tjänstgöring såsom justerare med synnerligt nit och intresse städse fullgjort sina åligganden, vill därför tillstyrka, att Tengelin vid sin avgång ur tjänst måtte få komma i åtnjutande av någon pension.

Något precedensfall av nu föreliggande slag har icke förekommit, enär i det fåtal fall, där justerare uppnått 75-årsåldern och därmed avgått, han — på ett undantag när — tidigare innehaft annan med pensionsrätt förenad statstjänst och sålunda icke kunnat göra eller i allt fall icke gjort framställning om erhållande av pension såsom justerare.

Beträffande det belopp, vartill en pension för Tengelin skäligen borde beräknas, torde till grund få läggas de inkomster, han åtnjutit från sin justerarebefattning. Arvoden enligt taxa hava under tioårsperioden 1918—1927 uppgått till i medeltal kronor 7,009:82 per år. Samtidigt har den årliga medelinkomsten av åtnjutna tilläggsarvoden uppgått till kronor 3,076:88, vadan sålunda Tengelins inkomster från justeraretjänsten i medeltal uppgått till kronor 10,086:70 per år under de sista tio åren.

Tengelins inkomster hava sålunda varit något högre än de löneförmåner, som tillkomma en statstjänsteman i 21:a lönegraden, med vilka befattningshavare mynt- och justeringsverket emellertid anser justerare eljest lämpligen böra jämföras i tjänstehänseende.

Tjänstepensionsunderlaget för en tjänsteman i 21:a lönegraden utgör ju 4,200 kronor. Då justerare emellertid icke erlägga bidrag till kostnaden för beredande av pension åt dem, torde beloppet av eventuell pension åt Tengelin skäligen böra bestämmas till $\frac{2}{3}$ av ovannämnda tjänstepensionsunderlag, eller sålunda till 2,800 kronor.

Frågan huruvida pension över huvud bör tillerkännas justerare kan givetvis bli föremål för olika meningar, men har det syntts mynt- och justeringsverket vara med rättvisa och billighet förenligt, att en person, som ägnat en huvudsaklig del av sina krafter åt en statens tjänst, på sin ålderdom icke ställes helt utan existensmöjligheter utan tillerkännes ett bidrag till sin nödortftiga bärgning.»

På grund av vad sålunda anförts har mynt- och justeringsverket hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Tengelin må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin innehavande justerarebefattning, under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension av 2,800 kronor, att utgå av sjunde huvudtitelns reservationsanslag till bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader.

Statskontoret har den 9 januari 1929 avgivit infordrat utlåtande och därvid anfört:

»Såsom i förevarande ansökning erinrats väcktes vid 1926 års riksdag motion om avlåtande av skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning rörande pensionering av justerarna. I sitt över nämnda förslag avgivna utlåtande nr 54, som innehåller upplysningar om gällande bestämmelser rörande justerare och om framlagda förslag rörande ändrade grunder för justerares avlöning m. m., anförde bankoutskottet, att det av principiella skäl knappast kunde ifrågasättas, att en ordnad pensionering av justerare skulle genom statsmakternas försorg åvägabringas, så länge justeringsväsendet vore ordnat på sätt för närvarande vore fallet samt att frågan om justerarnas pensionsförhållanden syntes i varje fall icke böra upptagas till behandling, förrän pågående utredning rörande revision av bestämmelserna om ersättningen för justering av mått och vikt vunnit en lösning. Utskottet hemställde därför, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda; och riksdagen biföll utskottets hemställan.

Riksdagens sålunda intagna ställning till frågan om ordnande av pensionering för justerarna kan givetvis icke anses utgöra hinder för framläggande av förslag till pensionering i särskilt fall, därest omständigheterna finnas böra föranleda till beredande av sådan förmån.»

Med hänsyn till de i ärendet föreliggande förhållandena har statskontoret liksom mynt- och justeringsverket ansett, att goda skäl tala för utverkande åt sökanden av någon pension av statsmedel; och då det av sistnämnda verk föreslagna pensionsbeloppet, 2,800 kronor, icke kunde anses för högt, har statskontoret för sin del tillstyrkt, att framställning i ämnet göres till riksdagen i överensstämmelse med mynt- och justeringsverkets hemställan.

I likhet med ämbetsverken finner jag omständigheterna i ärendet böra *Departements-*
chefen.
föranleda till att Tengelin, då han slutar sin tjänstgöring såsom justerare, må komma i åtnjutande av någon årlig pension av statsmedel. På de av mynt- och justeringsverket anförda skäl anser jag mig i likhet med statskontoret kunna tillstyrka, att pensionsbeloppet bestämmes till 2,800 kronor. Sedan Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen framlagt förslag om hävande av sambandet mellan inkomsttiteln »inkomst av myntning och justering» samt anslaget till mynt- och justeringsverkets drift, så att verkets utgifter härefter skola bestridas av statsinkomster i allmänhet, torde, vid bifall till detta förslag, förevarande pension icke böra, såsom ämbetsverken förutsatt, utgå från nämnda anslag utan i stället anvisas å allmänna indragningsstaten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att justeraren av mått och vikt Ernst Seloni Tengelin må från och med månaden näst efter den, under vilken hans förordnande såsom justerare upphör, från allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension av 2,800 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avläsas till riksdagen.

Ur protokollet:
Gustaf Psilander.
